No. 65. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Vrijdag 17 Maart.

FRANKRIJK.

Parijs, den 14den Maart.

De kamer der afgevaardigden heeft heden, na vooraf het laatste der ontwerpen betrekkelijk de wegen, hetwelk het eiland Corsica betreft, te hebben aangenomen, de beraadslagingen begonnen over de voorgestelde wet omtrent het middelbaar onderwijs. De heer *de Tracy* was de eerste spreker en verklaarde zich voor het ontwerp.

De pairs hebben de discussie over de attributien der departementsraden nog niet ten einde gebragt.

— Reeds is gezegd geworden dat het ministerie, na de verwerping van de wet op de scheiding der regtsbedeeling, ofschoon niet van voornemen af te treden, desniettemin, tot herstelling van den schok dien het daardoor bekomen had, de aanneming verlangde eener wet van vertrouwen, bepaaldelijk de aanvraag van een krediet voor geheime fondsen, waarvan de uitslag over het staan of vallen van het tegenwoordig ministerie beslissen moest. Deze meening vindt zich heden nader bevestigd door een artikel in het ministerieel dagblad *la Paix*, waarin hetzelve, ten aanzien der weigering van een zoodanig krediet, zegt, dat zulks niet zoude beteekenen dat men den Koning zonder verdediging tegen moordenaars wil laten, maar dat men geen vertrouwen had in de bekwaamheid der tegenwoordige ministers, noch ingenomen was met hunne beginselen, als wanneer de Koning in zijne wijsheid, de maatregelen zoude behooren te nemen die hij voor 's lands welzijn het geschiktste keurde. Weldra zal derhalve, naar dit artikel te oordeelen, over het lot van het ministerie worden beslist. Men begrijpt, waarom de keus der ministers op het gezegde ontwerp is gevallen, aangezien dergelijke kredieten zelden geheel worden geweigerd, somwijlen slechts gereduceerd, weshalve de zaak er van zou afhangen, of de ministers in eene reductie wilden toestemmen, al dan niet.

— Gisteren is de garant van den *Charivari*, door het publiek ministerie voor misdrijf op de drukpers, wegens het plaatsen van een voor de koninklijke familie hoonend artikel, vervolgd, door de jury vrijgesproken. Deze vrijspraak wordt aangemerkt als eene nieuwe grief van het bestuur tegen de instelling der jury, op den voet zoo als zij thans bestaat.

— Het *Journal de Paris* berigt heden, dat de instructie der zaak van *Meunier* tot gewigtige ontdekkingen heeft geleid en vele zijner medepligtigen thans bekend zijn. Met der daad heeft het gerucht zich verbreid, dat, behalve *Meunier*, de personen van *Lacoze* en *Lavaux* met drie andere personen, als *Meuniers* medepligtigen, ten gevolge hunner eigene bekentenissen en de verklaringen van *Meunier*, voor het hof der pairs te regt zullen staan.

— De voormalige aartsbisschop van Gent, de heer *de Pradt*, is eergisteren aan een nieuwen aanval van beroerte overleden.

— De stoombooten-dienst tusschen Marseille, Konstantinopel en Alexandrie is thans geregeld in gang. Van de tien daarvoor bestemde stoombooten, zijn er thans zeven te Marseille bijeen. Een dier vaartuigen, *de Eurotas*, is te Marseille, na eene vaart van vijf weken, aangekomen, op welke hij twintig dagen lang zware stormen had gehad, die echter de boot geene haverij hadden toegebragt, en deze in tegendeel nog aan een paar in nood zijnde schepen, bijstand had verleend.

— Een brief van Livorno houdt in, dat alle gemeenschap aldaar met Tunis was geschorst, sedert men er vernomen had, dat in Tunis eene revolutie was uitgebroken, waarvan de bey het slagtoffer was geworden. Van elders heeft men van die gebeurtenis nog niets gehoord.

— Omtrent de op last van het gouvernement voorgenomen reis rondom de wereld van den kapitein *Dumont Durville*, verneemt men, dat hij de reis zal doen op de korvet *Astrolabe* en vooral de nog onbekende deelen der poolzeeën zal onderzoeken. Eene tweede korvet *de Zelée* zou de *Astrolabe* tot zekere hoogte verzellen, en dan terugkeeren met het verslag van 't geen het eerste gedeelte der reis opgeleverd zou hebben.

— De *Moniteur* houdt heden de volgende telegraphische depesche:

» De generaal *Evans* heeft in den morgen van den 10den dezer den aanval begonnen en zich achtervolgelijk van de hoogten van Amezagona en van al de verschansingen der karlisten, meester gemaakt. Hij heeft vervolgens eenige demonstratien gedaan, in afwachting van de bewegingen der generaals *Saarsfield* en *Espartero*. Het verlies is aan beide zijden gelijk.

» De generaal *Saarsfield* is den 11den met 10,000 man vertrokken en heeft denzelfden dag in de vlakte van Izurzun gekampeerd.

» *Espartero* is den 11den te Durango binnengetrokken. Eene zijner kolonnen heeft 500 gevangenen gemaakt. . . .” (Afgebroken door de duisternis.)

Het bevestigt zich dus ten volle, dat de generaals der koningin de sedert de inneming van Bilbao aangekondigde zamenwerkende beweging eindelijk begonnen hebben. De uitslag tot heden schijnt nog niet beslissend te zijn, immers de *Moniteur* vermeldt, dat de verliezen wederzijds gelijk staan. Hadde men den aanval begonnen kort na de bevrijding van genoemde stad, dan ware de gewenschte uitslag waarschijnlijk gemakkelijker geweest; thans wachten de karlisten hunne vijanden onverschrokken en met vasten voet af.

Omtrent het vereenigd plan verneemt men nader, dat, terwijl de generaal *Evans* zich op Oijarzum en Ernani rigtte, *Jauregui* door den commodore *J. Hay* van den zeekant ondersteund een' aanval moest doen op Fontarabie. *Saarsfield*, van Pampeluna opgebroken moest aan de zijde van Irun, zich een' weg op Vera openen. Van *Espartero's* aanvallende beweging had men nog geen berigt.

Omtrent de bijzonderheden van het tot heden voorgevallene heeft men nog slechts de tijdingen uit Bayonne van den 11den en uit St. Sebastiaan van den 10den. De eerste vermelden, dat de generaal *Harispe*, op autorisatie van het fransche gouvernement, de vergunning aan den generaal *Evans* had doen toekomen, om door Secoa, over fransch grondgebied, op het bruggenhoofd van de Bidassoa, dat door de christinos bezet is, het geschut dat hij mogt noodig oordeelen te rigten.

In het berigt uit St. Sebastiaan, gaande tot den 10den, ten 10 ure in den morgen, leest men het volgende: » Eindelijk heeft de lang verwachte beweging onzer troepen dezen morgen tusschen drie en vier ure, plaats gehad. Wij hooren in de rigting van Ernani het geschut- en geweervuur, maar weten nog niet of de aanval op Astegarraga of Urniarte is gerigt. Reeds 250 gekwetsten zijn de stad binnengebragt. Het gevecht is even moorddadig als hardnekkig. Lord *John Hay* bevindt zich aan boord. Men gelooft dat hij morgen, met den vloed, voor Fontarabie zal verschijnen. De stellingen van Arnerraga zijn dezen morgen door onze troepen genomen.”

In een naschrift, dat van den 11den schijnt, wordt gemeld, dat de anglo-christino's in den namiddag van den vorigen dag Asterraga, op den weg tusschen Ernani en Oijarzum, bezet hadden. Men had toen ook berigt dat *Espartero* en *Saarsfield* zich in beweging hadden gesteld.

— De berigten uit de Spaansche hoofdstad gaan tot den 4den. Zij houden hoofdzakelijk, dat de heer *Calatrava* nog steeds ongesteld was. De ministeriele crisis bleef daardoor hangende. Men meende dat hij, terstond na zijne herstelling, zich bezig zou houden met in de vervanging van de heeren *Mendizabal* en *Lopez* te voorzien. De eerste zoude als gezant naar Londen gaan; de laatste, in hoedanigheid van zaakgelastigde, naar Mexico.

Men sprak te Madrid van den intogt eener karlistische bende in Arragon. Katalonie was vol rondzwervende insurgenten. Den generaal *Oraa* was het kommandement over de provincie Arragon opgedragen; aan *Aldama* dat van Valencia.

— Ter beurze was de koers der inlandsche fondsen flaauw. De oorzaak der weinige levendigheid tegenwoordig in dit papier wordt verschillend uitgelegd; sommige schrijven haar toe aan de jongst aangenomen wet op de spaarkas, in welken maatregel vele lieden geen vertrouwen stellen; volgens anderen, had men haar te wijten aan de aanstaande aanvrage om geheime fondsen, waarvan men de gevolgen in de kamer en voor het ministerie duchtte. Opmerkelijk is de rijzing in de aandeelen op den weg naar St. Germain, die thans tot 750 zijn gestegen. De Spaansche fondsen waren zeer gezocht en rezen zelfs tot 29; de Portugesche waren iets flaauwer. De notering was heden (14 *Maart*): 5 pCt. 107; 3 pCt. 79,25; Nap. renten 98,65; Portugal 3 pCt. 32¾; Sp. Ardoin 28⅝; Passive 7¾; Difered. 12⅝; Id. oude 9⅝; Rom. L. 102¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 12den Maart.

De spoorweg op den regter Mainoever heeft zoo veel deelneming gevonden, dat de inschrijvingen alhier van 10,000 fl. met 60 à 70 gulden premie verkocht worden, (schoon op die inschrijvingen maar een gering aandeelbedrag te krijgen is,) dat de voor inteekening opengestelde halve millioenen over 22 millioenen inschrijvingen moeten verdeeld worden. In het naburige Höchst, gelijk in Wiesbaden, waar het half millioen over vier millioenen moet worden verdeeld, betaalt men de inschrijvingen van 10,000 fl. met 300 gulden premie. De ondernemers die op den linker Mainoever een weg wilden aanleggen, hadden reeds een geruimen tijd geleden voor 500,000 fl. actien in Maintz uitgegeven, welke voor de alhier opengestelde inschrijving tegen 145 pC. gevraagd werden. Thans, bij den voortgang der onderneming op den regter Mainoever, werden die actien voor een paar dagen te vergeefs tegen 100 aangeboden. De Frankforter handel lijdt ondertusschen weinig onder die daling.

— De heer *Anselm Rothschildt*, hoofd van het bankiershuis van dien naam alhier, is ernstig ziek geworden, en onder behandeling der voornaamste geneesheeren. Buitendien heeft de groothertog van Hessen hem zijnen lijfarts toegezonden.

— Uit Berlijn wordt het berigt tegengesproken dat de Prinses *Helena* van Mecklenburg-Schwerin van Russische afkomst is. Haar broeder, de groothertog, is een kleinzoon van *Paul I.*; de Prinses is geboren uit het tweede huwelijk haars vaders met eene Prinses van Saxe-Weimar.

— In den Berner Grooten-Raad is een voorstel van den heer *Schnell* om de zoogenaamde zekerheids-vereeniging, die ten doel had der liberale partij afbreuk te doen, en de oogmerken der aristocratische te bevorderen, als onwettig en gevaarlijk, te ontbinden, met eene meerderheid van vier-en-zestig tegen slechts vijf stemmen aangenomen. In diezelfde zitting hebben verscheiden leden zich op nieuw beklaagd dat Bern, bij de wisseling der nota's met den Franschen gezant, de eer van het onafhankelijk Zwitserland niet genoegzaam gehandhaafd had.

— Van de Italiaansche grenzen wordt gemeld, dat Engeland aan de gedane vertoogen gehoor zou hebben gegeven, en de bandeloosheid der drukpers op Malta een perk hebben gesteld.

— Te Livorno heeft de jonge *Pietro Bonaparte*, wiens doodvonnis door den Paus in verbanning is verzacht, den 17den ll. zich naar Amerika ingescheept.

— De *Allgemeine Zeitung* geeft het volgende berigt uit Konstantinopel van 15 Februarij:

» Lord *Ponsonby* maakt zich thans gereed, om Konstantinopel te verlaten. De heer *Urquhart*, tusschen wien en den lord nog altijd groote spanning bestaat, beklaagt zich luide dat hij, gedurende de afwezigheid van den gezant, niet met de waarneming der zaken belast is, en wenscht uit dien hoofde ontslagen te worden. Over de botsingen tusschen deze beide heeren wordt dan ook hier zeer veel gesproken; dezelve kunnen hun groote onaangenaamheden veroorzaken en misschien wel belangrijke staatkundige gevolgen hebben. De heer *Uquhart* is door de grondige kennis welke hij van de Oostersche talen en van den toestand van het turksche rijk bezit, in zeker opzigt onontbeerlijk, en lord *Ponsonby* zou menigen misstap vermijd hebben, indien hij zich met hem behoorlijk verstaan en zijnen raad gevolgd hadt. Men houdt het er voor, dat ook het gebeurde met de *Vixen* niet zou voorgevallen zijn, indien de heer *Urquhart* vooraf ware geraadpleegd geworden.

» Uit Egypte zijn goede tijdingen ontvangen. *Mehemed* heeft in den laatsten tijd voordeelige zaken gedaan, en betaalt tegenwoordig zeer geregeld zyne schatting. De afgezant des Sultans is te Kairo uitstekend ontvangen, en men heeft reden om zich te vleijen, dat de omtrent Cyprus gerezen geschillen spoedig uit den weg geruimd zullen worden.»

— Te Weenen waren den 8sten dezer genoteerd: 5 pCt. Metall. 105; 4 pCt. 100⅛; 3 pCt. 75⅞; Bankactien, 1364½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den Maart.

Door Z. M. zijn bij besluit eenige benoemingen gedaan van officieren bij de mobiele Noord-Hollandsche schutterij.

— Uit 's Hage schrijft men van gisteren:

Eergisteren avond is er eene luisterrijke soiree bij den heer *van Oudermeulen* gehouden, welke, onder anderen, is bijgewoond door Z. K. H. den Prins *van Oranje* en Hoogstdeszelfs twee oudste zonen, en door Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden.

Gisteren avond is er bij den hoog welgeboren heer baron *van Westreenen van Tiellandt* almede eene luisterrijke partij gegeven, die insgelijks met de tegenwoordigheid van Z. K. H. den prins *van Oranje* en HH. KK. HH. de prinsen *Willem* en *Alexander*, is vereerd geworden.

Dien avond is door de drie Vrijmetselaars-Loges in deze residentie de op 28 februarij jongstleden ingevallen heugelijke geboortedag van den grootmeester-nationaal, Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden, gevierd geworden.

— Te Amsterdam is men op dit oogenblik aan het afbreken van een van deszelfs oudste gebouwen, de Haarlemmerpoort, welligt het eenige aldaar overgeblevene pronkstuk van de krijgskundige architectuur der 15de eeuw. De poort zal, naar men vermeent, door eene sierlijke, meer aan de smaak van den tegenwoordigen tijd beantwoordende barrière vervangen worden.

— Te Onderdendam, in de provincie Groningen, heeft zich een genootschap tot bevordering van de nijverheid gevestigd, waartoe Z. M., bij besluit van 31 Januarij jl., magtiging heeft verleend.

De discussie over de geneeskundige dienst bij het leger is eergisteren bij de belgische kamer van vertegenwoordigers nog niet ten einde geloopen. Verscheidene voorstellen voor of tegen eene commissie en om de zaak aan het ministerie over te laten, werden gedaan doch geen van allen scheen den algemeenen bijval te verwerven. Men ziet het besluit der kamer over die veel geruchtmakende zaak met eenig verlangen te gemoet.

De belgische *Moniteur* maakt het budget der buitenlandsche zaken, ten bedrage van 651,900 fr., en dat van justitie, groot 5,793,545 fr. openbaar.

— De zoogenoemde belgische voorhoede-brigade zal eerstdaags eene beweging meer nabij de noordelijke grenzen maken, ter bezetting zoo van het kamp van Beverloo als van de steden Tongeren, Hasselt en Thienen. Het 1ste regiment van linie zou daartoe Namen verlaten; het 3de Venloo.

— De handel in de spaansche fondsen is gisteren ter Antwerpsche beurs, na het ontvangen der jongste telegraphische depeche van Parijs, zeer levendig geweest. Geopend met 26⅝, rezen de Ardoins tot 27⅝ en bleven na de sluiting 27½. De notering was overigens: (15 *Maart*) Belg. 100¼, ⅜. O. Metall. 104; Spanje Ardoin 26⅝, 27⅝, 27½. Deferred. 9. Nap. renten 92½; B. Tavoliere 50¼. Sard. 95⅞. Rome. L. 102. Land. in Rotw. 95. Braz. 85⅞. — Wisselkoers op Amsterd. en Rott. ⅛ pCt. premie.

170ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

21ste Trekking: N°. 9223, een prijs van *f* 1000; N°. 1104, een premie van *f* 2000; N°. 17495, een prijs van *f* 100,000; N°. 15005, een premie van *f* 2,000; N°. 3751, een prijs van *f* 1000; N°. 21093, een prijs van *f* 1000.

22ste — N°. 2572, een prijs van *f* 1000; N°. 22368, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (15 *Maart*) was de notering der fondsen als volgt: Werk. Sch. 2½ pCt. 53, 1/16; dito 5 pCt. 100 1/16; Kansb. *f* 22½; Amort.-Synd. 4½ pCt. 95⅛, ¼; dito 3½ pCt. 76⅛; Handelm. 182, ⅛, ¼; O. I. 4 pCt. 90; Ard. van 85 ⅞, 26 5/16, ⅜, ½.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Buitengewone Voorstelling.

Met Hooge Toestemming,

zal het gezelschap, onder directie van den Heer DEBUREAU, Broeder van den Heer NIEMECZEK, zich vereenigd hebbende met de gezamenlijke Tooneelisten van Mej. A. C. OTTINGH, de eer hebben hare *allee laatste Voorstelling* geven,

Op Vrijdag den 17. Maart 1837.

ACROBATISCHE EXERCITIEN,

voorafgegaan door DE JALOERSCHE VROUW, Blijspel. Ten slot: PIERROT en CARICATURE, of *de Avontuurlijke Nacht*, Pantomime in 2 Bedrijven, met Bengaalsche Vuurwerken.

Uit hoofde van de Devotie, zal het Tooneel de volgende Week *gesloten* blijven en weder zijn *aanvang* nemen den 27. Maart.

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE.

van MIDDELBURG naar ROTTERDAM

Maart 1837.

Van MIDDELBURG.			Van ROTTERDAM.		
Zondag	19, 's morg.	9 uur.	Dingsdag 21,	's morg.	4 uur
Donderd.	23, »	5 »	Vrijdag 24,	»	5½ »

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.